

Lättläst svenska

9

september
2018

RÖSTRÄTT.

Val till riks-dagen, lands-ting / region-fullmäktige och kommun-fullmäktige!

Är du
svensk medborgare?
Då kan du rösta
i riksdags-valet.

Har du varit
folk-bokförd i Sverige
i **3 år**? Då kan du rösta i
valen till **kommun** och
landsting / region.

Du måste också
ha fyllt **18 år!**

Är du svensk medborgare
men bor i ett annat land?
Då röstar du via post.

VARFÖR
SKA JAG
RÖSTA?

Din röst räknas!

- Om du inte gör din röst hörd använder någon annan din tystnad
- Kvinnor tjänar mindre än män, bara 88 procent av mäns löner. Var femte kvinna utsätts för ett allvarligt sexuellt över-grepp under sitt liv. Kvinnor gör 260 timmar mer gratis hem-arbete än män varje år.
- Kvinnor har haft röst-rätt i 99 år. Använd din röst för att förändra och påverka!
- för att få ett bättre samhälle för dig, dina systrar och dina döttrar! Du röstar alltid anonymt, ingen kan ta reda på vad du har röstat på.
- Din röst ÄR viktig!

Så gör du för att rösta

Adressen till din val-lokal hittar du på ditt röst-kort. På röstkortet står det också när vallokalen är öppen. Röstkortet får du till adressen där du är folkbokförd.

Kolla upp var din vallokal ligger. Ta med dig mor-mor, mamma, syster, dotter, flick-vän!

Ta med dig en giltig legitimation, till exempel ID från en bank eller ditt kör-kort. Du som förtids-röstar måste ha med både röstkort och legitimation.

Det är frivilligt att ta med sig sitt röstkort. Om du förtidsröstar så måste du ha med dig både ditt röstkort och legitimation.

Partilistor finns i själva lokalen där du lägger din röst. Glöm inte att du nu ska rösta i tre olika val – riksdagsvalet, landsting/regionvalet och kommunalvalet.

Parti-listor, som kallas röst-sedlar, finns i vallokalen där du lägger din röst. Glöm inte att du ska rösta i två eller tre olika val: i riksdagsvalet (svensk medborgare), i landsting/regionvalet och i kommunalvalet.

Du röstar anonymt! Ta med dig så många röstsedlar du vill och gå in i ett röst-bås. Lägg listan med det parti du vill rösta på i ett kuvert. Stäng kuvertet. Gör likadant för de andra valen. Ta med dig dina stängda kuvert och gå ut ur ditt bas.

Röstsedlarna har olika färger för de tre olika valen: gult för riksdagen, blått för landsting / regionfullmäktige och vitt för kommunfullmäktige. Du kan rösta på olika partier i de olika valen.

Gå sedan till någon av dem som jobbar på plats. De prickar av dig på en lista. Du lägger sedan dina kuvert i en val-urna.

Alla som röstar blir avprickade för att vi ska vara säkra på att alla bara röstar en gång. Men ingen kan ta reda på vilket parti du röstar på.

Om du inte kan rösta på val-dagen Det går bra att FÖRTIDSRÖSTA. Det kan du göra 18 dagar före valet. Ta reda på var du kan rösta i för-tid på kommunens hem-sida.

Så fungerar det **demokratiska systemet** i Sverige.

Vi har **representativ demokrati**. Det betyder att vi väljer partier och politiker som ska representera vad vi tycker.

"All offentlig makt i Sverige utgår från folket och riksdagen är folkets främsta företrädare."
/GRUND-LAGEN

- ➔ Vi väljer tillsammans de personer som sitter i riksdagen. För att ett parti ska få vara med i riksdagen måste det få mer än 4 procent av rösterna.
- ➔ Det eller de partier som får mest röster vinner valet och bildar en regering.
- ➔ Det eller de partier som bildar regering utser ministrar och utformar departementen.

Departementen fungerar som enheter och samlar politiken kring olika sakfrågor, t.ex. har Utbildningsdepartementet ansvar för arbetet med skolpolitiken. Departementen ansvarar också för myndigheterna.

- ➔ Myndigheter som till exempel Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket arbetar för medborgare och oss alla som bor i Sverige.
- ➔ Vi har val vart fjärde år till riksdagen, landstingen / regionerna och kommunerna.

Vi har val vart femte år till EU-parlamentet. Nästa EU-val är år 2019.

- ➔ Oppositionen kontrollerar att allt går rätt till i politiken. Oppositionen är politiska partier som inte sitter i regeringen. Media (som är oberoende) och föreningar, till exempel Sveriges Kvinno-lobby.

Regeringen har lovat att Sverige ska bli jämställt genom 6 del-mål:

1. Kvinnor och män ska ha lika mycket makt och inflytande.
2. Ekonomisk jämställdhet.
3. Jämställd utbildning.
4. Kvinnor och män delar lika på det obetalda hem-arbetet och omsorgs-arbetet.
5. Jämställd hälsa.
6. Mäns våld mot kvinnor ska ta slut.

Om alla verksamheter har de här målen kan vi tillsammans skapa ett jämställt Sverige.

Hemsidor om du vill veta mer

Regeringen.se
Riksdagen.se
Valmyndigheten.se
UR.se
SVT.se
SR.se
Alkompis.se (nyheter på arabiska)
kvinnofridslinjen.se
sverigeskvinnolobby.se

*Du bestämmer själv
vilket parti och vilken
politiker du röstar på.
Det är privat.*

RIKSDAGSPARTIERNA:

- www.vansterpartiet.se
- www.socialdemokraterna.se
- www.mp.se
- www.liberalerna.se
- www.centerpartiet.se
- www.moderaterna.se
- www.kristdemokraterna.se
- www.sd.se

Alla kommuner, regioner, landsting och myndigheter har också hemsidor. Där kan du bland annat läsa om deras tjänster som du kan ta del av.

**SVERIGES
KVINNOLOBBY**

**SVENSKA
POSTKOD
STIFTELSEN**

Hur ska kvinnor och flickor kunna känna sig trygga? Hur ska de slippa våld, eller hot om våld?

Ny lag om sam-tycke ska förbjuda sex med en person som inte vill. Strategi mot våldtäkt och sexuellt våld. Varje gång en kvinna dödat ska man utreda fallet. Bättre sex- och samlevnads-undervisning. Förbjuda sexistisk reklam.

Samtyckes-lag, förbjudet att ha sex med en person som inte vill. Mer pengar till polisen.

Samtyckeslag. Polisen ska få använda kamera- övervakning. Mer pengar till polisen. Bättre kontroll så att personer som har kontakt-förbud inte tar kontakt. Arbete mot våld i skolan.

Fler poliser. Pengar till trygghets-vakter i kommunen. Arbete mot våld i skolan.

Fler poliser. Mer pengar till arbetet mot sexuella trakassier. Högre straff för sexuellt tvång. Stärka tjej-jourernas och kvinno-jourernas arbete. Bättre undervisning om sex och samlevnad i skolan.

Fler poliser. Polisen ska få använda kamera-övervakning. Arbete mot våld i skolan.

Fler poliser. Polisen ska få använda kamera-övervakning. Polis på internet. Att tala illa om någon på internet kan vara förtals-brott. Om man sprider förtal ska man också kunna straffas för det.

Hur ska kvinnor få jobb och klara sig själva, om de aldrig har jobbat i Sverige tidigare? Vad vill partiet göra?

Satsa på utbildning. Arbets-förmedlingens arbete måste bli bättre. Investera i hälften (till exempel sjukvården), det skapar fler jobb.

Satsa på utbildning och praktik på arbets-plats. Snabb-spår för att snabbare komma in på arbets-marknaden. Extra-tjänster och etablerings-jobb för dig som är ny i Sverige eller har varit arbetslös länge.

Asyl-prövningen ska vara lika för män och kvinnor. Fler studie-platser för vuxna på yrkes-vux. Fler gratis öppna förskolor med språkhjälp. System som kompenserar om du har varit föräldra-ledig i etableringen, så att du som har varit hemma med barn kan ta igen varje dag du har missat.

Kommuner ordnar kurser i svenska för dig som är föräldra-ledig. Arbets-förmedlingens arbete måste bli bättre. Utveckla RUT-reformen, det ger fler enkla jobb.

Enkla jobb med lite lägre lön. Ingen arbets-givar-avgift de första två åren. Utveckla RUT-reformen. Begränsningar i föräldra-penningen för föräldrar som kommer till Sverige med barn. Föräldra-penningen anpassas efter hur gammalt barnet är. Göra det lättare att starta eget företag. SFI-peng betalas ut efter resultat i studierna.

Enkla jobb med lite lägre lön. Alla som arbetar ska betala mindre i skatt, särskilt de som tjänar minst. Införa ett stopp för hur mycket bidrag man kan få. Barn till föräldrar med försörjnings-stöd ska få gå fler timmar i förskolan. Införa obligatorisk samhälls-orientering för nyanlända.

Kvinnor som söker försörjnings-stöd måste gå på språk-undervisning eller praktik. För att få dagsersättning när man söker asyl måste man gå på SFI, samhälls-orientering och kunna säga ja till ett jobb. Om du söker kompletterande försörjnings-stöd till föräldra-försäkringen finns det aktivitets-krav

Vänsterpartiet

Socialdemokraterna

Miljöpartiet

Liberalerna

Centerpartiet

Moderaterna

Kristdemokraterna

	Vänsterpartiet 	Socialdemokraterna 	Miljöpartiet 	Liberalerna 	Centerpartiet 	Moderaterna 	Kristdemokraterna
Hur ska ni jobba mot köns-stympning?	Mer kunskap om könsstympning inom vården och bland jurister. Utreda om vi behöver göra något för att nå könstympte kvinnor i vården.	Mer pengar till polisen. Nyanlända får information om att könsstympning är förbjudet i Sverige.	Mer kunskap om könsstympning inom vården. Nationell strategi mot könsstympning av flickor och kvinnor. Nyanlända får information om att könsstympning är förbjudet i Sverige.	Mer kunskap inom vården, bland jurister, i skolan och i socialtjänsten. Mer pengar till arbetet mot heders-relaterat våld. Nyanlända får information om att det är förbjudet.	Mammor och pappor som inte skyddar en flicka från könsstympning ska kunna straffas. Offren får vara helt anonyma i rätts-processen.	Undersöka varför lagen inte fungerar.	Hälsointyg som du kan ta med till hemlandet vid resa. Hälsointyget visar tydligt att könsstympning är förbjudet enligt svensk lag.
Får barn gifta sig? Hur ska ni stoppa det?	Nej. Inga barn-äkenskap i Sveriges. Nya regler för hur myndigheter ska göra när unga gifts bort i utlandet.	Nej. Starkare skydd mot barnäktenskap.	Nej. Göra det lättare att hjälpa barn som blivit bort-gifta utomlands att komma hem till Sverige. Barn som är gifta när de kommer till Sverige ska inte anses vara gifta här. Barnäktenskap ska gå att ogiltig-förklara.	Nej. Inga barnäktenskap i Sverige. Det ska vara förbjudet att tvinga någon att gifta sig, både i Sverige och i utlandet. Kontrollera hur myndigheter gör med barn som kommit till Sverige och som varit gifta i utlandet.	Nej. Staten ska inte längre ge pengar till religiösa grupper som viger barn. Låsa ett barns pass tillfälligt om det finns risk för att barnet ska giftas bort. En person som tar med ett barn för att barnet ska gifta sig ska kunna straffas för det. Expert-grupp som kan hjälpa barn som skickats utomlands för att gifta sig. Hjälp i skolan.	Nej. Inga barnäktenskap i Sverige.	Nej. Inga barnäktenskap i Sverige. Utrese-förbud där familjer måste säga var deras familje-medlemmar är.
Kvinnor arbetar mer utan att få betalt än män. Vad kan Sverige göra åt det?	Föräldrarna delar lika på föräldraledigheten. Kortare arbets-tid för alla.	Föräldrarna delar lika på föräldraledigheten. Alla ska jobba heltid. Stoppa otrypa anställnings-former.	När du har fått barn är du ledig 1/3 av tiden och din partner är ledig 1/3 av tiden. Resten delar ni som ni vill.	Reformera föräldraförsäkringen. Barnen ska lära sig om jämställdhet i skolan.	Ni får bonus om ni delar lika (eller nästan lika) på föräldraledigheten och när barnen är sjuka.	Större RUT- avdrag ska ge fler jobb till kvinnor.	Fler RUT-tjänster ska ge fler jobb till kvinnor.